Ἀριθμὸς 15. Νοέμβριος 1891.

ΝΕΟΣ ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ΥΠΟ

Θ. ΔΟΜΙΝΟΥ

«Κατὰ τὴν τῶν μελιττῶν εἰκόνα τῶν λόγων δέον μετέχειν καὶ τῆς ῥοδωνιᾶς τοῦ ἄνθους δρεψάμενος τὰς ἀκάνθας ἐκκλίνειν».
(**Μέγας Βασίλειος**).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ ΣΠΟΥΔΑΙΑ

Παρακαλοῦμεν τοὺς μὴ πληρώσαντας τὴν συνδρομὴν συνδρομητάς μας ν' ἀποστείλωσιν ὡς τάχιστα αὐτὴν πρὸς κ. **Ἀθ. Βρυζάκην**, ὁδὸς Πανεπιστημίου ἀριθ. 26, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου.

Εἰδοποιοῦμεν δ' αὐτοὺς ὅτι τὴν συνέχειαν τοῦ ἠθικωτάτου καὶ τὰ μάλα ἐνδιαφέροντος μυθιστορήματος **«Ἡ ἐκδίκησις τοῦ Ἰουδαίου»** θέλουσι λάβει εἰς ἰδιαίτερα φυλλάδια

Θ. ΔΟΜΙΝΟΣ.

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ
ΖΩΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΘΝΕΩΤΩΝ

Συνέχεια τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς. Μετενσάρκωσις. Ἀθανασία τῆς ψυχῆς.

(Συνέχεια).

Οἱ ἀγαθοὶ καθὼς καὶ οἱ πονηροὶ ἐξακολουθοῦν ἀποτελοῦντες μέρος, ἂν ὄχι ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐν τῷ αὐτῷ ὅμως τίτλῳ, τοῦ αὐτοῦ πλανήτου καὶ τῆς αὐτῆς ἀνθρωπότητος εἰς ἃ τοὺς συνενοῖ ὁ ἀδιάλυτος νόμος τῆς ἀλληλεγγύης.

Ἓν ἀποδεικτικὸν ἀποβιώσεως δὲν εἶνε ἢ ἀποδεικτικὸν πηγαιμοῦ καὶ ἐπιστροφῆς.

Πῶς συμβαίνει νὰ γεννᾶταί τις ἰδιοφυὴς εἰς τὴν μουσικήν, ἐρωτᾷ ὁ κ. Σαρσαί;—Διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο ἰδιοφυὴς πρὶν γεννηθῇ.

CH. FOURRIER

Οὕτω λοιπὸν ὁ τάδε πονηρὸς πλούσιος ἐνδεχόμενον νὰ ἐπανέλθῃ ζήτουλας εἰς τὴν θύραν τοῦ πύργου οὗτινος ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης.

J. RAYNAUD

Ναί, κύριοι, αὐτὸ τὸ ἴδιον ἔδαφος, ὅπερ κατοικοῦμεν σήμερον, ἔφερεν ἄλλοτε λαὸν ἡρώων οἵτινες ἅπαντες ἐθεώρουν ἑαυτοὺς κατοικήσαντας ἐν τῷ κόσμῳ πρὸ αἰώνων πρὶν τῆς ἐνεστώσης ἐνσαρκώσεως, θεμελιοῦντες οὕτω τὴν ἐλπίδα τῆς ἀθανασίας των ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως τῆς προϋπάρξεώς των.

ΤΟΝΑΡΗ

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς *μετενσαρκώσεως* καί, κατ' ἀκολουθίαν, τῆς ***προϋπάρξεως*** καί, τέλος, τοῦ οἱονεὶ πορίσματος αὐτῶν τῶν δύο ἀληθειῶν, τῆς *ἀθανασίας* μας, λαμβάνω ὡς ἐπιχείρημα μίαν μόνον τῶν ἰδιοτήτων τοῦ θεοῦ, τὴν *δικαιοσύνην*.

Πῶς, λοιπόν, ὑπ' ὄψει ἔχοντες τὴν τελείαν δικαιοσύνην, νὰ ἐξηγήσωμεν τὰς τεραστίας ἀνομοιότητας τῶν ψυχῶν κατὰ τὴν ἐμφάνισίν των ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τοὺς τόσῳ διαφόρους βίους οὓς ἔρχονται νὰ ἐκπληρώσωσι ; Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ὑπέρμετρον διαφορὰν μεταξὺ τῆς διανοίας ἑνὸς Νεύτωνος, ἑνὸς Λαπλάς, ἑνὸς 'Αλλὰν Καρδέκ, ἀφινόντων ἴχνη τῆς διαβάσεώς των διὰ φωτεινοῦ τινος αὔλακος, καὶ ἑνὸς ἠλιθίου τῆς Νέας-Γουϊνέας, ἑνὸς Βοχιμάνου πηλοφάγου, ἑνὸς Χεβιλλὰρδ ὁμιλοῦντος ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ; 'Εν δὲ τῷ ἠθικῷ πεδίῳ, τὴν διαφορὰν ἑνὸς Σωκράτους ἢ ἑνὸς 'Επικτήτου, καὶ ἑνὸς Πάπα Βοργία, αἱμομίκτου καὶ δηλητηριαστοῦ, ἢ ἑνὸς μαρκησίου δὲ-Σάδες, ἐπεκτείναντος τὰ ὅρια τῆς διαφθορᾶς καὶ ἱδρυτοῦ σχολῆς αὐτῆς ; Μιᾶς 'Ιωάννας δ' Ἄρκ, προσωποποιήσεως τοῦ ἡρωϊσμοῦ, ἀνυψωθείσης εἰς τὴν ἁγνοτέραν καὶ λαμπροτέραν ἔκφρασιν αὐτοῦ, καὶ μιᾶς δυ-Βαρύ, σωροῦ ἐλαττωμάτων, συλλεγέντων ἐν τῷ παρισινῷ βορβόρῳ, πρὸς εὐωχίαν ἑνὸς Λουΐ XV;—'Ενὸς Βενσὰν δε Πὼλ ἢ ἑνὸς ἐφημερίου δ' Ἄρς, ψυχῶν ἀσπίλων, καὶ ἑνὸς Λακολλὸνζ ἢ ἑνὸς ἐφημερίου Μινγράτ, ἐνσαρκώσεως τῆς ἀχαλινώτου ἀσελγείας καὶ τοῦ ψυχρῶς ἐσκεμμένου φόνου ;

Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν ἕνα Πὶκ δὲ λὰ Μιρανδώλ, ἔχοντα γνώσεις χωρὶς νὰ σπουδάσῃ ; Ἕνα Πασκὰλ ἐξάγοντα πορίσματα μόνον του, ἄνευ διδασκάλου, ἄνευ βιβλίων, ἄνευ προπαρασκευαστικῶν ἔργων, κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἐνῷ ἔπαιζε, λύοντα σειρὰν ὅλην γεωμετρικῶν θεωρημάτων, ὧν ἡ ἀνακάλυψις καὶ αἱ λύσεις εἶχον κοστίσει αἰῶνας ἐρευνῶν καὶ ἑκατοντάδας γενεῶν ; Ἕνα Μαγιαμέλλην, ἕνα Μονδώ, πτωχοὺς βοσκούς, οἵτινες διεσκέδαζον, ἐν ᾧ ἐφύλαττον τὰς αἶγάς των, εἰς λογαριασμούς, ἀπαιτοῦντας σελίδας ὅλας ἀριθμῶν ἐκ μέρους τῶν μαθηματικῶν, τῶν εἰθισμένων εἰς τὸν συνδυασμὸν τῶν ἀριθμῶν. Ἕνα Φίλιππον Βαρατιέ, γινώσκοντα νὰ γράφῃ, ὅτε ἦτο τριετής, νὰ ὁμιλῇ τετραετὴς μετὰ τοῦ πατρός του λατινιστί, μετὰ τῆς μητρὸς γαλλιστί, μετὰ τῆς ὑπηρετρίας γερμανιστί, ἐννεαετὴς νὰ συντάττῃ ἓν ἑβραϊκὸν λεξικὸν καὶ ἓν ἑλληνικὸν τῶν δυσκολωτέρων λέξεων τῆς Π. καὶ Ν. Διαθήκης μετὰ κριτικῶν σημειώσεων, δηλουσῶν θαυμασίαν ὡριμότητα πνεύματος, ἑνδεκαέτης νὰ μεταφράζῃ ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ εἰς τὸ γαλλικὸν τὸ *Ὁδοιπορικὸν* τοῦ *Βενιαμὶν Τωλὲδ* μετὰ λεπτομερῶν πραγματειῶν τοιαύτης σαφηνείας καὶ λογικῆς δεινότητος, ὥστε καὶ σήμερον ἔτι νὰ ἐκπλήττωνται οἱ κριτικοί,

κατὰ τὸ δέκατον ἔννατον ἔτος νὰ κινήσῃ, μετ' ἴσης ἐκβάσεως, τὰ ζητήματα τῶν μαθηματικῶν, τῆς χρονολογίας, τῆς ἱστορίας, τῆς ἀστρονομίας, τῆς φυσικῆς, τῆς κοσμογραφίας, τῆς φιλολογίας τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων, τῆς νομισματικῆς, τῆς ἐπιστήμης τῶν γλωσσῶν, τῆς σπουδῆς τῶν σινικῶν, ἰνδικῶν, αἰγυπτιακῶν, ἑβραϊκῶν, ἑλληνικῶν, ρωμαϊκῶν ἀρχαιοτήτων, τῆς ἐξηγήσεως τῶν ἱερογλυφικῶν, νὰ ἐκλεχθῇ μέλος τῆς ἀκαδημίας τῆς Πρωσσίας καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἀποσκευὴν ἑνὸς παγκοσμίου σοφοῦ;

Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν, ἐπαναλαμβάνω, τὸ νὰ γεννῶνται ὄχι μόνον ἐν τοῖς αὐτοῖς κοινωνικοῖς στρώμασιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου στελέχους, φύσεις ἀγγελικαὶ καὶ φύσεις μυσαρῶς μοχθηραί, συγχρόνως διαχέουσαι αἱ μὲν τὰ ἀρώματά των, αἱ δὲ τὸ δηλητήριόν των ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἐπηρείας;

Ἐν ἑνὶ λόγῳ πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἄπειρον διαφορὰν τῶν ἀνθρωπίνων χαρακτήρων ἢ τῶν λαχόντων ἑνὶ ἑκάστῳ κλήρων; Τὴν παροχὴν εἰς τοὺς μὲν τῆς ἰδιοφυΐας, τῆς ἀνεξαντλήτου ἀγαθότητος, τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῆς καρδίας, τῆς ὁδοῦ τῆς προόδου φανερὰ ἐξωμαλισμένης, εἰς ἄλλους δὲ τοὺς πλείστους τὴν παροχὴν τῶν ἡμιταλάντων τῶν προτερημάτων, τῆς ἡμιμαθείας, τῶν ἀβεβαίων ἰδιοτήτων, τῶν ἀσυμπληρώτων ἱκανοποιήσεων, τῶν συγκερασμένων δοκιμασιῶν, τῆς aurea mediocritas εἰς ἅπαντα· εἰς τοὺς πλείονας τὴν διηνεκῆ πάλην κατὰ τῆς ἀντιθέτου μοίρας, τὴν ἀναγκαστικὴν ἀμάθειαν καὶ ἀθλιότητα, τοὺς φυσικοὺς πόνους, τὰς ἠθικὰς ὀδύνας, τὸ ἄχθος καὶ τὴν ἀγωνίαν ἑκάστης ἡμέρας, ἐπαυξανόμενα διὰ τοῦ ἀβεβαίου τῆς ἐπαύριον· εἰς πολλούς, ἀλλοίμονον! τὴν συνείδησιν ὑπνώττουσαν, τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ ἄγνωστον καὶ ἀκατάληπτον, τὴν κακίαν ὡς κληροδότημα, τὴν ἀποζώωσιν ὡς φυσικὴν κατάστασιν καὶ πολλάκις τὸ ἔγκλημα ὡς τὸ μόνον μέσον πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς δίψης τῶν κτηνωδῶν ἀπολαύσεων;

Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν ἕνα Σεβαστιανὸν Βὰχ ἢ ἕνα Μοζάρ, ἐν ἡλικίᾳ καθ' ἣν πᾶν παιδίον δὲν σκέπτεται ἢ νὰ τρώγῃ μῆλα, συνθέτοντα καὶ παίζοντα ὀργανικὰ ᾄσματα, εἰς μόνους τοὺς μουσικοδιδασκάλους προσιτά, ἕνα Μικὲλ Ἄγγελον ἢ ἕνα Σαλβατορ Ρόζα, ἄνευ προηγουμένης σπουδῆς τῶν γραμμῶν ἢ τῶν χρωμάτων, καὶ μεθ' ὅλα τὰ προσκόμματα, ἀκολουθοῦντας τὴν κλίσιν των, ἀποκαλυφθέντας πρωΐαν τινά, κατὰ τὴν αὐλὴν τοῦ βίου των, γλύπτης ἢ ζωγράφος

καὶ καταπλήσσοντας τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον διὰ τῶν αὐτοσχεδίων προτερημάτων των;

Πῶς, ἀφ' ἑτέρου, νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ κοινωνικῇ τάξει, ἐν τῇ αὐτῇ οἰκογενείᾳ, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους τῆς ἀνατροφῆς, ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἐπηρείας τοῦ παραδείγματος, καλοῦ ἢ κακοῦ, τὸ τάδε παιδίον δεικνύει διαθέσεις *ἐμφύτους* καὶ ριζικῶς ἀντιθέτους τῶν τοῦ ἀδελφοῦ του, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν; ὁ μὲν εἷς νὰ ζητῇ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ν' ἀγαπᾷ τὸ ὡραῖον, νὰ κυριεύηται ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ ἀληθοῦς καὶ δικαίου, νὰ ἐκλέγῃ ἄνευ δισταγμοῦ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ὡς ὁδὸν πρὸ πολλοῦ καιροῦ οἰκείαν αὐτῷ, τὸ δ' ἄλλο παιδίον νὰ κλείῃ ἐπιμόνως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς πᾶν φῶς, μὴ ἐννοοῦν ἄλλην εὐχαρίστησιν ἢ τὴν κτηνώδη ἀπόλαυσιν τῶν αἰσθήσεων, καὶ ἐκλέγον ἀείποτε μεταξὺ τῶν παρουσιαζομένων ἀτραπῶν, τὰς μᾶλλον σκολιάς, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῶν σφοδρῶν ἐπιθυμιῶν του;

Πῶς, γενικεύοντες αὐτὰς τὰς ἀντιθέσεις, νὰ ἐξηγήσωμεν ἐδῶ μέν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς, ὑπὸ τὸν αὐτὸν οὐρανόν, ὑπὸ τὰ βλέμματα καὶ τοὺς νόμους τῆς αὐτῆς Προνοίας, τὸν πολιτισμὸν ἀναπτύσσοντα τὰς λάμψεις του, πολλαπλασιάζοντα τὰς ἐπιτηδεύσεις του, ἐξαπλοῦντα τὰς διὰ τὸ μέλλον προβλέψεις του, δεσπόζοντα καὶ ἀπαλύνοντα τὰς ὑλικὰς δυνάμεις μέχρις οὗ τὰς καταστήσῃ ὑποχειρίους, ἐκεῖ δέ, πλησίον, τὸν βαρβαρισμὸν δεκατιζόμενον ὑπὸ τῶν παιδικῶν φιλοδοξιῶν του, ὑποδουλούμενον ὑπὸ τῶν ἀτάκτων παθῶν του καὶ προτιμῶντα τὴν ἀμάθειαν ἥτις τὸν διακρατεῖ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἀκατεργάστου δυνάμεως ἣν θεοποιεῖ, ὄχι δὲ μακράν, τὴν ἀγριότητα ζῶσαν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, λησμονοῦσαν τὰς ἀθλιότητας τῆς προτεραίας, ἀφρόντιδα ἐπὶ ταῖς ἀθλιότησι τῆς ἐπαύριον, συνορεύουσαν εἰσέτι πρὸς τὴν ζωότητα;

Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν, ἐπὶ τέλους, τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν ἀντανακλώμενα, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις των, ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας;

Αὐτὰ εἶνε *γεγονότα* ἢ ἂν προτιμᾷ τις, *ἀποτελέσματα* λίαν ἐκδηλωμένα, λίαν πολλά, λίαν προφανῶς, ἀνάρμοστα ἢ ὥστε νὰ μὴ προσβάλλωσι τὰ ὄμματα, τὰ ἧττον ὀξυδερκῆ. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ *ἐξωφυλλίσῃ* τις, ἀπαιτοῦσι δὲ μίαν *αἰτίαν*.

Ἐκ τῶν τριῶν πραγμάτων τὸ ἕν:

Ἢ ὁ προορισμὸς ἑκάστου ἡμῶν εἶνε τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἔργον, ἢ ὁ Θεὸς εἶνε ὁ αἴτιος αὐτοῦ ἢ ἡ τύχη πρέπει νὰ ᾖ ἡ αἰτία.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὀφείλομεν νὰ καταλογίσωμεν τὸ τελευταῖον μεταξὺ τῶν κατηγοριῶν, τῶν οὐδεμίαν ἔννοιαν ἐχουσῶν, ἐναπολείπεται ὡς αἰτία τούτου ἡ φυσικὴ συνέπεια τῶν πρώτων ὅρων τῶν παρ' ἡμῶν ἑκουσίως τεθέντων ἐν τῷ παρελθόντι, εἴτε ἀναμιμνησκόμεθα αὐτῶν εἴτε ὄχι, ἢ ἂν πᾶσα ψυχὴ ἐνσαρκουμένη ἐδῶ κάτω πρωτοπαρίσταται εἰς τὸ θέατρον τῆς ζωῆς, αἰτία εἶνε ὁ Θεός, ὁ κοινὸς πατὴρ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τότε ὁ Θεὸς θὰ δημιουργῇ ἐκ τοῦ προτέρου καὶ μεροληπτικῶς, τοὺς μέλλοντας Βενιαμὶν καὶ τοὺς μέλλοντας ἀποκλήρους, τοὺς Ἄβελ καὶ τοὺς Κάϊν του, τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς κατηραμένους του. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ ᾖ πλέον ἢ τὸ θεοποιηθὲν αὐθαίρετον, τερατώδης χίμαιρα, ἐρεβώδης ἀντίληψις τοῦ νοός, ἣν ποτε συνέλαβεν ἡ ἐκ τοῦ φόβου τρελλαθεῖσα ἀμάθεια καὶ ἣν ἐξεμεταλλεύθη ὁ δόλος.

Ἑκὼν ἄκων, ὀφείλει τις νὰ ἐκλέξῃ. Μικρὰ ἡ δυσχέρεια διὰ τὸν ἔχοντα λογικὸν καὶ κρίσιν.

Μόνον οἱ προηγούμενοι βίοι ἑνὸς ἑκάστου συνετέλεσαν εἰς τὴν κτῆσιν τῶν γνώσεων καὶ τῶν *ἐμφύτων ἰδεῶν* ἃς κομίζει ἀναγεννώμενος, καθότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γινώσκῃ τις ἢ ὅ,τι ἔμαθε διὰ τῆς ἰδίας του ἐργασίας καὶ τῶν ἑκουσίων ἀγώνων. Ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ θεία δικαιοσύνη.

MAR. GEORGES

Τὰς ἰδέας τῆς ἀθανασίας, τῆς προϋπάρξεως, τῆς μετενσαρκώσεως θεωρῶ ἐγὼ ὅτι εἶνε, ὡς οἱ κλάδοι πρὸς τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, συνδεδεμέναι πρὸς τὴν ἀναμφίρρηστον ἀρχὴν τῆς μεταβιώσεως τοῦ ὄντος.

Τῳόντι, ἀφοῦ, μετὰ τὴν διασπορὰν τῶν μορίων τῶν συνιστώντων αὐτὸ τὸ ἐφήμερον σῶμα, τὸ *ἐγὼ* ἐπαναζῇ ἄνευ αὐτοῦ, θὰ ἠδύνατο οὐχ ἧττον νὰ ζήσῃ ἄνευ αὐτοῦ καὶ πρότερον καὶ ὕστερον.

Ὁ συλλογισμὸς οὗτος εἶνε λοιπὸν δι' ἡμᾶς οἱονεὶ τὸ νῆμα τῆς Ἀριάδνης δι' οὗ δυνάμεθα νὰ ὁδηγηθῶμεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δαιδάλου τῶν ἀντιφατικῶν συστημάτων.

Ἄρα ἡ μεταβίωσις ἀποδειχθεῖσα, ἀποδεικνύει ὡσαύτως τὴν προϋπαρξιν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Εἶνε γνώμη πολὺ ἀρχαία ὅτι αἱ ψυχαὶ ἐγκαταλίπουσαι αὐτὸν τὸν κόσμον μεταβαίνουσιν εἰς τὸν Ἅδην καὶ ὅτι ἐκεῖθεν ἐπανέρχονται εἰς

αὐτὸν τὸν κόσμον, ἐπανακάμπτουσαι εἰς τὴν ζωὴν ἀφοῦ διέλθωσι διὰ τοῦ θανάτου.

Μοὶ φαίνεται ὅτι οὐδὲν δύναταί τις ν' ἀντιτάξῃ εἰς αὐτὰς τὰς ἀληθείας καὶ ὅτι δὲν ἀπατώμεθα ἂν τὰς παραδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς· διότι εἶνε βέβαιον ὅτι ὑπάρχει ἐπανάκαμψις εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι οἱ ζῶντες γεννῶνται παρὰ τῶν τεθνεώτων, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων ὑπάρχουσι καὶ ὅτι αἱ ἐνάρετοι ψυχαὶ ἔχουσι κάλλιον, αἱ δὲ τῶν κακῶν κάκιον.

CH. RICHARD

Τοῦτο εἶνε σαφές· ἀφοῦ τὸ πνεῦμα ἡμῶν τῶν ἐνσαρκωμένων, ἠδυνήθη νὰ δρᾷ ἐπὶ τῆς ὕλης τοῦ σώματός μας καὶ δι' αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σωμάτων,διατί τὸ ἴδιον πνεῦμα,ζῶν μετὰ τὴν φθορὰν καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ σώματος τοῦ στενοχωροῦντος τὴν δρᾶσίν του, νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἐκ νέου ἐπὶ ἄλλης νέας ὕλης, ἵνα ἐνσωματωθῇ ἐν αὐτῇ;

PEZZANI

Ἴσως παρατηρήσῃ τις ὅτι, ἂν ὁ ἄνθρωπος ἔζησεν ἤδη, διατὶ δὲν ἐνθυμεῖται, πῶς δέ, μὴ ἐνθυμούμενος, δύναται νὰ ἐξαγνίσῃ τὸ παρελθόν του; Θὰ εἴπωσιν ὅτι δὲν τιμωρεῖται πράγματι ὁ ἀγνοῶν διατί τιμωρεῖται, οὐδ' εἶνε πλέον τὸ ἴδιον ἄτομον ὅπερ πάσχει καὶ ὅπερ θεωρεῖ σκληρὰν τὴν θείαν δικαιοσύνην;

Τοῦτο συμβαίνει οὕτω διότι ἡ ἐν τῇ γῇ διαμονὴ δὲν εἶνε μόνον πρὸς ἐξιλασμόν, ἀλλ' ἀκόμη καί, πρὸ πάντων, πρὸς νέαν δοκιμασίαν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, ἡ μνήμη θὰ παρέβλαπτε τὰς δοκιμασίας, ἀφαιροῦσα ἀπ' αὐτῶν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἀξίας των. Ἀλλ' αἱ προηγουμένως κτηθεῖσαι πεῖρα καὶ δραστηριότης ὠφελοῦσι πρὸς τὴν νέαν πάλην, καίτοι διὰ τρόπου λανθάνοντος.

Τὸ δὲ σπουδαιότερον, ἂν ὅλοι ἐνεθυμοῦντο τοὺς προηγουμένους βίους των, δὲν θ' ἀνεστατοῦτο ἡ τάξις τῆς γῆς. Καθότι ἄν τις εἶχε γνῶσιν τοῦ ἰδίου του παρελθόντος, θὰ ἐγίνωσκεν ἐπίσης καὶ τὸ τῶν ἄλλων· δύναταί τις δὲ νὰ κρίνῃ τί κακὸν θὰ προέκυπτεν ἐκ τούτου.

B. BUSSEREAU

Ἄλλως τε ἡ ἀμνημοσύνη τῶν προϋπάρξεων δὲν καταστρέφει τὴν προσωπικότητα.

Τῳόντι, ἄν τις ἔχων ἰσχὺν ἐπί τινος ὑπνοβάτου τὸν διατάξῃ νὰ κάμῃ κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν τὸ τάδε ἢ τάδε, καὶ ὁ ὑπνοβάτης, ἀφυπνισθείς, τὸ ἐκτελέσῃ, καίτοι μὴ ἔχων οὐδεμίαν ἀνάμνησιν τῆς ληφθείσης διαταγῆς, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἐνθυμεῖται ὅτι ἦτο εἰς κατάστασιν ὑπνοβατικήν, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ ὑπνοβάτης, λαμβάνων τὴν διαταγήν, δὲν εἶνε ἠθικῶς τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ ἐκτελοῦντος ἐν ἐγρηγόρσει τὴν διαταγήν.

P. LEROUX

Αὕτη εἶνε ἐπίσης ἡ γνώμη μου. Ἡ ἀμνημοσύνη οὐδόλως καταστρέφει τὸ δόγμα τῆς προϋπάρξεως, διότι καὶ ἐν τῇ γῇ μάλιστα ἡ μνήμη πολλάκις ἐκλείπει ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀναγκαζόμεθα νὰ ἀποσπῶμεν τὰς ἀναμνήσεις μας εἰς ράκια· σημεῖον προφανὲς τῆς παχυλότητος τῆς σωματικῆς ὕλης μας καὶ τῆς μικρᾶς μας ἀξίας.

J. RAYNAUD

Εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἱστορία μας δὲν εἶνε μόνον ἐν τῇ *βίβλῳ τῆς ζωῆς* περὶ ἧς ὁμιλεῖ ἡ 'Αποκάλυψις, ἀλλ' εἶνε προσέτι ἐντὸς τῆς ἰδίας μας οὐσίας, ἐντὸς τοῦ διϋλισμένου μέρους τοῦ ὄντος μας, μέρους ὡσεὶ ***σημειωματάριον*** ὅπερ συναποκομίζομεν ἀπὸ πάτωμα εἰς πάτωμα ἀνὰ μέσον τῶν κόσμων, ἀλλ' ἐφ' οὗ δὲν δυνάμεθα ν' ἀναγνώσωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι παρὰ μετὰ ἱκανὰς ἀναπτύξεις.

DARCET

Τὸ ἐξηγοῦν ὡσαύτως καὶ αἰτιολογοῦν αὐτὴν τὴν ἀμνημοσύνην εἶνε τὸ ὅτι ἐν τῇ ἐνσαρκώσει τὸ πνεῦμα λαμβάνει νέον ἐργαλεῖον, τὸν ἐγκέφαλον, τὸ κέντρον τῶν αἰσθημάτων του.'Αλλὰ μήν, ὁ ἐγκέφαλος δὲν περιέχει ἢ ὅ,τι τῷ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς ταύτης, τὸ δὲ πνεῦμα δὲν δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ ὥστε ὁ ἐγκέφαλος νὰ παραγάγῃ ἢ μόνον ὅ,τι ἐναπεθήκευσε, τῆς γνώσεως τῶν προτέρων τῆς ἐνεστώσης ζωῆς πραγμάτων μὴ ἐντυπωθείσης ποτὲ ἐν τῷ νῦν ἐγκεφάλῳ, τῷ μὴ ὑπάρχοντι τότε. Ἄρα δὲν δύναται νὰ τὰ ἀναπαραγάγῃ.

Καὶ ἰδοὺ διατί ἀμνημονοῦμεν τί ἤμεθα πρὶν τῆς ἐνεστώσης ὑπάρξεώς μας.

ALLAN KARDEC

Ἐν τούτοις παρετήρησαν παιδία νεώτατα, καταστάντα αἴφνης ποιηταί, ἰχνογράφοι, μουσικοί, ἐν ἡλικίᾳ πέντε ἐτῶν, καὶ ὑπολογισταί, χωρὶς οὐδὲν νὰ διδαχθῶσι· τὸ ἁπλούστατον γεγονὸς κεῖται ἐνταῦθα· καίτοι δὲν ἔχομεν τὴν ἄμεσον μνημην τοῦ τί ἤμεθα ἐν τῷ παρελθόντι, οὐχ ἧττον αὐτὰ τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσιν ὅτι αὐτοὶ οἱ ἐνσώματοι ἦσαν, εἰς τὸ παρελθόν, ἄνθρωποι μὲ προτερήματα.

Οὐδὲν ἀπόλλυται, ἔν τε τῷ φυσικῷ ὡς καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ· τὸ πᾶν ἐπανευρίσκεται, οὐδὲν γίνεται ἐκ θαύματος, οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ γινώσκῃ τις εἰμὴ ὅ,τι ἔμαθε, εἴτε ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ εἴτε ἐν τῇ προγενεστέρᾳ.

MICH. BONNAMY

Δύναταί τις προσέτι νὰ ἐξηγήσῃ ἐπίσης αὐτὴν τὴν διαφοράν, τῆς ***λήθης τοῦ παρελθόντος***, καὶ τῆς ***ἀναμνήσεως τῶν κεκτημένων γνώσεων*** διὰ τῆς δικαισύνης τοῦ Θεοῦ ὅστις οὕτως ἔγνω ταῦτα, διότι τὸ μὲν πρῶτον εἶνε βλαβερὸν εἰς τὸ αὐτεξούσιον, τὸ δὲ δεύτερον ἐπάναγκες πρὸς τὸν θεῖον νόμον τῆς προόδου. Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις περιστέλλεται εἰς ψυχικήν τινα ἐποπτείαν (intuition), κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κεκαλυμμένην, εἰς προδιάθεσίν τινα τοῦ ἐπαναμαθεῖν εὐχερῶς ὅ,τι ἐδιδάχθη καὶ ἐγνώσθη ἤδη ἄλλοτε. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐγκέφαλος σπανίως ἀναπαρίστησιν ἐν τῷ ὀργανισμῷ του τὴν ἐντέλειαν ὅλων τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου ὅτι τὸ πνεῦμα δὲν δύναται κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἐκδηλώσῃ ἁπάσας τὰς δυνάμεις, τὰς συνιστώσας τὴν προοδευτικὴν κατάστασίν του.

Τοῦτο ἐξηγεῖ τὴν θαυμασίαν διαύγειαν, τὴν νοημοσύνην ἣν δεικνύουσιν ὑπνοβάται τινὲς ὁπόταν τὸ πνεῦμά των ἐξέλθῃ τοῦ σώματός των, ἐνῷ κατὰ τὴν κατάστασιν τῆς ἐγρηγόρσεως φαίνονται κατώτεροι καὶ αὐτῆς τῆς μετριότητος.

V. TOYRNIER

Ἡ ἀμνημοσύνη προέρχεται ὡσαύτως ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πνεῦμα, ἐν τῇ νέᾳ ἐνσαρκώσει, περικαλύπτεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὑπὸ τῆς

σωματικῆς ὕλης, τῆς ἀποῤῥοφούσης τὰς δυνάμεις του, πρὸ πάντων ἐν τοῖς κατωτέροις κόσμοις, ὅπου αὕτη τυγχάνει μᾶλλον πυκνή, ἐκτὸς ἂν τὸ πνεῦμα ἠδυνήθη, διὰ τῶν κτηθεισῶν ἰδιοτήτων, νὰ ἐκλέξῃ ὕλην μᾶλλον σύμφωνον πρὸς τὰς ἱκανότητάς του, ὅπερ τῷ εἶνε ἐπιτετραμμένον καὶ δυνατόν, ἂν ἐγένετο τούτου ἄξιον. Ὑπάρχουσι πολλὰ παραδείγματα τοιούτων περιπτώσεων. Ἀλλ' αὐταὶ αἱ ἀναμνήσεις εἶνε ἐξαιρέσεις καὶ ὡσεὶ ἐκλάμψεις τοῦ προνοιακοῦ σκοποῦ, πρόσκαιροι δὲ καὶ ὀλίγης διαρκείας.

ALLAN KARDEC

Καθόσον τὸ πνεῦμα καθαρίζεται καὶ προοδεύει, οἱ ὑλικοὶ δεσμοὶ καθίστανται ἧττον ἐπίμονοι, ἧττον γλίσχροι, τὸ περικαλύπτον τὸ παρελθὸν περικάλυμμα καθίσταται ἧττον ἀδιαφανές· ἡ δύναμις τῆς ἀναδρομικῆς μνήμης παρακολουθεῖ λοιπὸν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς ἐνσαρκώσεσιν αὐτοῦ εἰς τοὺς βαθμιαίως ἀνωτέρους κόσμους.

Τὸ ἀνωφελὲς τῆς μνήμης διὰ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἐκ τοῦ παρελθόντος, δυσκόλως κατανοεῖται παρ' ὅσων δὲν ἐσπούδασαν τὸν πνευματισμόν· ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πνευματιστάς, τοῦτο εἶνε ζήτημα στοιχειῶδες.

Ὅ,τι ὁ Θεὸς πράττει φέρει τὸ σημεῖον τῆς σοφίας του, καὶ ὅτε ἔτι ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν τὸν σκοπόν.

ΕΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ἐξιλασμός, Δοκιμασίαι, Φυσικαὶ συνέπειαι.

ALLAN ΚΑΡΔΕΚ

Παραπονοῦνται γενικῶς διὰ τὰ διάφορα δεινοπαθήματα ἅτινα πληροῦσι τὸν παρόντα βίον· τῳόντι δὲ ὀλίγιστοι φαίνονται μὴ ὑποκείμενοι εἰς τὰ τοιαῦτα: ὀδύναι φυσικαί, ὀδύναι ἠθικαί, καὶ δεινοπαθήματα παντὸς εἴδους μᾶς περικυκλοῦσιν ἐξ ἀπροόπτου καὶ ἀναμιγνύουσι τὰς θλιβερὰς πικρίας των πρὸς τὸς ὀλίγον γλυκασμὸν ὃν ἀπολαμβάνομεν κατὰ σπάνια διαλείμματα. Διατί ταῦτα ὑφ' ἕνα Θεὸν δικαιότατον καὶ ἀγαθότατον;

— Αἱ φυσικαὶ ἢ ἠθικαὶ ὀδύναι, ὅλα τὰ δεινοπαθήματα τῆς παρούσης ζωῆς ἔχουσι τὸν λόγον τοῦ εἶναι, εἴτε διότι ἐπροκαλέσαμεν αὐτὰ διὰ τοῦ σφάλματος ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν ζωήν, εἴτε διότι τὰ ἐπροκαλέσαμεν κατὰ τοὺς προηγουμένους ἡμῶν βίους.

Κατὰ συνέπειαν ὅσον ὀδυνηρὰ κἂν ᾖ ἡ ἐπὶ τῆς γῆς θέσις μας, ὀφείλομεν νὰ τὴν ἀποδεχώμεθα ἄνευ μεμψιμοιρίας εἴτε ὡς ἱλασμὸν εἴτε ὡς νέαν ἀξιέπαινον δοκιμασίαν. Τοῦτο εἶνε τὸ σοφώτερον μέτρον ὅπερ δέον νὰ λάβωμεν ἵνα δικαιωθῶμεν καὶ ἀξιωθῶμεν τῆς ἀφέσεως τῶν παραπτωμάτων μας, καὶ συνεπῶς τῆς εὐτυχίας.

MAR. GEORGES

Ἡ θεωρία αὕτη τῆς δοκιμασίας ἢ τῶν *καταναγκαστικῶν ποινῶν* φαίνεται δικαιοῦσα τὴν διάφορον στάσιν τῶν εὐχαριστημένων καὶ τῶν πλουσίων ἀπέναντι τῶν δυστυχῶν οἵτινες *ἐγένοντο ἄξιοι* νὰ ἐγκαταλειφθῶσιν εἰς τὴν τύχην των διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ. Ἀντὶ τοῦ *ἐγένοντο ἄξιοι*, ἡ μοῖρα ἔλεγεν, ἦτο *πεπρωμένον*.

Ὄχι· δὲν ὑπάρχει οὐρανία δυναστικὴ δύναμις καταδικάζουσα τοὺς κακοὺς εἰς ὑπερορίαν εἰς κόσμους καταδίκων καὶ ἐπιτρέπουσα εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τὴν διηνεκῆ λειποταξίαν πρὸς κατοικίας μᾶλλον εὐτυχεῖς· τὸ τοιοῦτον εἶνε ἐπίνοια ἀνταδελφική.

Αἱ λέξεις *ἱλασμὸς* καὶ *δοκιμασία* εἶνε ἡ ἄρνησις τοῦ φυσικοῦ νόμου τῆς ἐξελίξεως (évolution) τῶν ὄντων καὶ τῆς ὡς ἥκιστα ἤδη ἀμφισβητουμένης ἰδέας τῆς ζωότητος γινομένης ἄνθρωπος.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ

Περὶ τῆς πραγματικότητος τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων.

Αἱ πνευματιστικαὶ ἐκδηλώσεις, διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τὸ 1850 ἐφείλκυσαν τὴν δημοσίαν προσοχὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλης Ἀμερικανικῆς Ὁμοσπονδίας. Κρότοι ἀντήχουν ἐν πολλαῖς οἰκίαις, ἔπιπλα

μετετοπίζοντο ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀοράτου δυνάμεως, τράπεζαι ἐκινοῦντο καὶ ἐκτύπων θορυβωδῶς τὸ ἔδαφος. Σχόντος τινὸς τῶν θεατῶν τὴν ἰδέαν τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀλφαβητικῶν γραμμάτων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κτυπημάτων, ἱδρύθη ἓν εἶδος πνευματικοῦ τηλεγράφου, ἡ δὲ ἀπόκρυφος δύναμις ἠδυνήθη νὰ συνομιλῇ μετὰ τῶν παρισταμένων. Εἶπεν αὕτη ὅτι ἦτο ἡ ψυχὴ προσώπου γνωστοῦ, ζήσαντος ἐν αὐτῷ τῷ ἰδίῳ τόπῳ, ἐξηκρίβωσε λεπτομερείας ὡρισμένας περὶ τῆς ταυτότητος, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῦ προσώπου, λεπτομερείας τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ διαλύσουν πᾶσαν ἀμφιβολίαν. Ἐπεκλήθησαν ἕτεραι ψυχαὶ ἀποκριθεῖσαι καὶ αὐταὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβείας. Ἔλεγον ἅπασαι ὅτι περικαλύπτονται ἐξ ἑνὸς σώματος ρευστοειδοῦς, ἀοράτου εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, καὶ ἐν τούτοις ὑλικοῦ.

Αἱ ἐκδηλώσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν ταχέως μεταδοθεῖσαι εἰς ὅλας τὰς Ἐπικρατείας τῆς Ὁμοσπονδίας. Οὕτω πως κατέκτησαν αὗται τὸ δημόσιον ὥστε σοφοί τινες, νομίσαντες ὅτι συνέβη ὑπέρβασίς τις διὰ τὸ λογικὸν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ πλήθους, ἀπεφάσισαν νὰ μελετήσωσιν αὐτὰς ἐκ τοῦ σύνεγγυς ὅπως ἀποδείξωσι τὸ παράλογον αὐτῶν. Ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας ὁρμώμενοι ὅ τε νομομαθὴς Ἐδμών, πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου Νέας Ὑόρκης, καὶ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, καὶ ὁ καθηγητὴς τῆς χημείας Μάπης, τῆς Ἐθν. Ἀκαδημίας, κατέληξαν εἰς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα, εἰς τὴν ἐπιβεβαίωσιν δηλ. τῆς πραγματικότητος τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων. Μετ' αὐστηρὰν ἐξέλεγξιν, ἀπεφάνθησαν ἀναγράψαντες τὰ συμπεράσματά των ἐν σπουδαίοις συγγράμμασιν αὐτῶν, δι' ὧν βεβαιοῦσιν ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε πραγματικὰ καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν ἐπήρειαν τῶν πνευμάτων.

Ἡ κίνησις εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐξηπλώθη, ὥστε τὸ 1852 ὑπεγράφη ἀναφορὰ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς δεκαπέντε χιλιάδων πρὸς τὴν ἐν Οὐάσιγκτων Συνέλευσιν τῆς Βουλῆς, δι' ἧς ἐξητοῦντο τὴν ἐπίσημον προκήρυξιν τῆς ἀληθείας τῶν φαινομένων.

Σοφός τις διάσημος, ὁ Ῥοβὲρ Χάρ, καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πενσυλβανίας, ἀνέλαβε φανερὰ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν πνευματιστῶν, δημοσιεύσας ἓν σύγγραμμα σχετικὸν ἐμποιῆσαν μεγάλην αἴσθησιν. Τὸ ἔργον αὐτὸ φέρει τὸν τίτλον: Experimental investigations of the spirit manifestation, καὶ ἀποδεικνύει ἐπιστημονικῶς τὴν παρέμβασιν τῶν πνευμάτων.

Σήμερον ἡ Νεωτέρα Πνευματολογία ἀριθμεῖ πολλὰ ἑκατομμύρια ὀπαδῶν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις. Ἀντιπροσωπεύεται αὕτη διὰ πολλῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, ὧν ἐξέχει τὸ Banner of ligth, ἐν Βοστώνῃ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὅμως ὑπεβλήθησαν αἱ πνευματιστικαὶ ἐκδηλώσεις εἰς μεθοδικωτέραν ἀνάλυσιν. Πολλοὶ σοφοὶ ἄγγλοι ἐσπούδασαν τὰ φαινόμενα μετὰ καρτερικῆς καὶ λεπτολόγου προσοχῆς, καταλήξαντες εἰς ἐπιβεβαιώσεις ἐκ τῶν μᾶλλον ἀναμφισβητήτων.

Κατὰ τὸ 1869, ἡ «Διδακτικὴ Ἑταιρία τοῦ Λονδίνου»—ἐπιστημονικὸς σύλλογος αὐθεντικὸν κῦρος κατέχων—διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ 33 μελῶν, σοφῶν, ἐγγραμμάτων, ἐπισκόπων, πολιτικῶν, ἐξ ὧν ὁ sir John Lubbock (τῆς ἀγγλ. Ἀκαδημίας), H. Lewes (φυσιολόγος), Huxley, Wallace, Κρούξ, κλπ., ἵνα ἐξετάσωσι καὶ «*διὰ παντὸς ἐκμηδενίσωσιν*» αὐτὰ τὰ φαινόμενα, ἅτινα, ἔλεγεν ἡ ἔκθεσις, «*εἶνε φαντασιώδη*».

Μετὰ δεκαοκτὼ μηνῶν πειραματισμοὺς καὶ ἐρεύνας, ἡ ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισεν, ἐν τῇ ἐκθέσει της, τὴν πραγματικότητα τῶν φαινομένων καὶ ἀπεφήνατο ὑπὲρ τοῦ πνευματισμοῦ.

Κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν παρατηρηθέντων γεγονότων ἡ ἔκθεσις ἀναγράφει, ἐκτὸς τῶν κινήσεων καὶ τῶν κρότων τῆς τραπέζης, ἐπίσης «*ἐμφανίσεις χειρῶν καὶ μορφῶν εἰς οὐδὲν ὂν ἀνθρώπινον ἀνηκουσῶν, καὶ αἵτινες ἐφαίνοντο ζῶσαι ὡς ἐκ τοῦ κινητοῦ αὐτῶν καὶ τῆς δράσεως. Αὐτὰς τὰς χεῖρας ἥπτοντο ἐνίοτε οἱ παρεστῶτες καὶ ἐβεβαιοῦντο ὅτι δὲν ἦσαν ἀποτέλεσμα ἀπάτης ἢ δόλου.*

Ὁ εἷς τῶν 33ῶν, ὁ H. P. Wallace, ὁ ἐφάμιλλος τοῦ Δαρβίνου, καὶ ὁ, μετὰ τὸν θάνατον τούτου, συνεχίσας τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως, ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ ταῦτα τὰς ἐρεύνας του ἀναγράψας τὰ πορίσματά του ἐν ἑνὶ συγγράμματι διεγείραντι μέγαν πάταγον πέραν τοῦ πορθμοῦ. Ὁμιλῶν περὶ τῶν φαινομένων, ἐκφράζεται οὑτωσί:

«Ὅτε ἐπεδόθην εἰς αὐτὰς τὰς ἐρεύνας, ἤμην κατὰ βάθος ὑλιστής. Δὲν ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ πνεύματός μου οὐδεμία θέσις πρὸς ἐγκατάστασιν πνευματικῆς τινος ὑπάρξεως. Καὶ ὅμως τὰ γεγονότα εἶνε πράγματα ἐπίμονα· μὲ κατενίκησαν καὶ μὲ ἠνάγκασαν νὰ τὰ παραδεχθῶ πολὺν καιρὸν πρότερον πρὶν ἢ δυνηθῶ νὰ παραδεχθῶ καὶ τὴν πραγματικὴν αὐτῶν ἐξήγησιν. Ἡ ἐξήγησις αὕτη μοὶ ἐπήρχετο βαθμηδόν, ὑπὸ τὴν διηνεκῆ ἐπήρειαν τοῦ διαδοχικοῦ τῶν γεγονότων, ἅτινα δὲν

ἦτο δυνατὸν οὔτε ν' ἀποκηρύψω οὔτε νὰ ἐξηγήσω κατ' οὐδένα ἄλλον πόρον».

Μεταξὺ τῶν ἄγγλων σοφῶν ὧν δυνάμεθα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν δημοσίᾳ μαρτυρίαν ὑπὲρ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν Πνευμάτων, δύναταί τις ν' ἀναφέρῃ τὸν Oxon, καθηγητὴν τοῦ ἐν Ὀξφὸρδ πανεπιστημίου, ὅστις ἐξέδωκε περὶ αὐτῶν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον Psychography βιβλίον, ἔνθα γίνεται λόγος πρὸ πάντων περὶ τῆς αὐτομάτου γραφῆς (écriture directe)· τὸν Warley, ἀρχιμηχανικὸν τῶν τηλεγράφων, ἐφευρέτην τῆς ἠλεκτρικῆς συμπυκνωτικῆς μηχανῆς· τὸν Serg. Cox, τὸν νομοδιδάσκαλον· τὸν Α. δὲ-Μοργγάν, πρόεδρον τῆς «Μαθηματικῆς Ἑταιρίας Λονδίνου»· τὸν καθηγητὴν τῆς φυσικῆς Tyndall, κλπ.

Ἐκτὸς τούτων ἕτερον ἔξοχον πνεῦμα προσετέθη μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πνευματισμοῦ, ὁ W. Κρούξ, ἐκ τῆς «Βασ. Ἑταιρίας», τῆς Ἀκαδημίας δηλ. τῆς Ἀγγλίας.

Ἅπασαι αἱ ἐπιστῆμαι ὀφείλουσι πρὸς αὐτὸ τὸ ὀξύνουν πνεῦμα εἴτε ἀνακάλυψίν τινα εἴτε προοδευτικήν τινα ὤθησιν. Τὰ ἔργα τοῦ Κρούξ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, ἡ ἐφαρμογή του τοῦ σοδίου εἰς τὸν τρόπον τῆς μίξεως τῶν μετάλλων, ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας. Διὰ τοῦ ἡλιομέτρου τοῦ ἀστεροσκοπείου Greenwich, ἠδυνήθη, πρῶτος, νὰ φωτογραφήσῃ τὰ οὐράνια σώματα· αἱ ἀναπαραγωγαί του τῆς Σελήνης εἶνε διάσημοι. Αἱ μελέται αὐτοῦ ἐπὶ τῶν φαινομένων τῆς ἀντανακλαστικῆς ἰδιότητος τοῦ φωτός, ἐπὶ τοῦ φασματοσκοπείου, δὲν εἶνε ἧττον γνωσταί. Ὁ Κρούξ ἀνεκάλυψε τὸ θάλλιον. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα του ὑπερτερήθησαν ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς ἀνακαλύψεως τῆς τετάρτης καταστάσεως τῆς ὕλης, ἀνακαλύψεως ἐξασφαλιζούσης αὐτῷ τὴν ἐν τῷ πανθέῳ τῆς Ἀγγλίας θέσιν του, παρὰ τῇ τοῦ Νεύτωνος καὶ τοῦ Χέρπελλ, καὶ ἑτέραν θέσιν ἔτι μᾶλλον διαρκῆ ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Κρούξ κατέγινεν ἐπὶ δέκα ἔτη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων, κατασκευασάμενος πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐξέλεγξιν ὄργανα ἀνηκούστου λεπτότητος καὶ ἀκριβείας.

Ἐπιτυχὼν καὶ βοηθούμενος ὑπό τινος ἐξαισίου μεσάζοντος, τῆς Δεσποινίδος Φλ. Cook, καὶ ἄλλων σοφῶν ἐπίσης αὐστηρῶν καὶ μεθοδικῶν ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος, εἰργάζετο ἐντὸς τοῦ ἰδίου του χημικοῦ ἐρ-

γαστηρίου, περικυκλωμένος ὑπὸ ἠλεκτρικῶν συσκευῶν, αἵτινες θὰ καθίστων ἀδύνατον ἢ θανάσιμον πᾶσαν ἀπόπειραν ἀγυρτικοῦ δόλου.

Ἐν τῷ συγγράμματί του «Ἔρευναι ἐπὶ τῆς πνευματολογίας», ὁ Κροὺξ ἀναλύει τὰ διάφορα εἴδη τῶν παρατηρηθέντων φαινομένων : κινήσεις σωμάτων βαρέων, παίξιμον ἤχων καὶ τεμαχίων μουσικῆς ἄνευ ἀνθρωπίνης ἐπαφῆς, αὐτόματος γραφὴ (ἄνευ ἐπενεργείας δηλ. ἀνθρωπίνης ἢ γραφίδος), ἐμφανίσεις χειρῶν ἐν πλήρει φωτί, ἐμφανίσεις μορφῶν, σχημάτων, κλπ. Ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν, τὸ πνεῦμα νεαρᾶς τινος καὶ χαριέσσης γυναικός, ὀνόματι Κάτη Κίγκ, ἐνεφανίζετο τὴν ἑσπέραν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἐξερευνητῶν, φέρον ἐπί τινα λεπτὰ ὅλα τὰ προσχήματα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος πεπροικισμένου δι' ὀργάνων καὶ αἰσθητηρίων, συνομιλοῦν μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Κροὺξ καὶ τῶν παρεστώτων, ὑποβαλλόμενον εἰς ὅλους τοὺς ἀπαιτουμένους πειραματισμούς, μετὰ δὲ ταῦτα ἐξηφανίζετο ὡσεὶ ὁμίχλη. Αὐταὶ αἱ περίεργοι ἐκδηλώσεις ἀναγράφονται ἐν ἐκτάσει ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Κρούξ.

Ἐν Γερμανίᾳ, ὅμοιαι μαρτυρίαι περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν Πνευμάτων καὶ τῶν ἐκδηλώσεών των ἀπορρέουσιν ἀπὸ τῶν ἔργων τοῦ ἀστρονόμου Zöllner, τῶν καθηγητῶν Ulrici, Weber, Fechner, τοῦ πανεπιστημίου τῆς Λειψίας, Carldu Prel. Αὐτοὶ οἱ σοφοί, ὅλοι σκεπτικοὶ κατ' ἀρχάς, καὶ ἐμφορούμενοι ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ καταρρίψωσι τὸ προσωπεῖον ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐθεώρουν χυδαίους δόλους, ἠναγκάσθησαν ἐν τέλει, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, νὰ διακηρύξωσι τὴν ἀλήθειαν τῶν παρατηρηθέντων πραγμάτων.

Οἱ ἐπίσημοι σοφοὶ τοῦ τόπου μας, καίτοι πολυπληθέστεροι ἴσως τῶν ἄλλων μερῶν ἐπεδείξαντο ἀδιαφορίαν ἢ ἐπιφυλακτικότητα διὰ λόγους ἰδίους ἀναφορικῶς τῶν ψυχικῶν ἐκδηλώσεων. Ἐν τούτοις δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν τὸν ἀστρονομον Κ. Φλαμμαριών, οὗτινος τὸ γοητευτικὸν ὕφος κατέστησε δημώδη τὴν ἐπιστήμην τῶν κόσμων, καὶ τὸν Μπαμπινέ, τοῦ Ἰνστιτούτου. Οἱ δύο οὗτοι σοφοὶ ἠσπάσθησαν τὸν πνευματισμόν, ὁ πρῶτος διὰ τοῦ λόγου του ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀλλὰν Καρδέκ, ὁ δεύτερος διὰ τῆς ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν δόκτωρα Φεϋτώ (1867), δι' ἧς ἐδήλου τὸν σκοπόν του «*νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰ ἀπίστευτα φαινόμενα ὧν ἐγένετο μάρτυς καὶ ὧν θὰ ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀποφασίσας νὰ ἐξακολουθήσῃ*

τὰς ἐρεύνας του». Ὁ θάνατος παρημπόδισε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προθέσεώς του.

Πρό τινων ἐτῶν, νεαρός τις σοφός, μεγάλου μέλλοντος, ὁ κ. δε Π. Ζεβιέ, μαθητὴς ἔμπιστος τοῦ Παστὲρ καὶ καθηγητὴς εἰς τὸ Μουσεῖον, ἐξέδωκε δύο συγγράμματα: Le Spiritisme ou Fakirisme occidental (Παρίσιοι 1887) καὶ Analyse des choses (1889), ἐν οἷς μελετᾷ μετ' εὐσυνειδησίας καὶ βεβαιοῖ μετὰ θάρρους τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τῶν πραγμάτων.

Ἀλλ' ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν ἀπαντῶμεν πολλοὺς ὀπαδοὺς καὶ ὑπερασπιστὰς τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων καὶ τῶν σχετικῶν διδασκαλιῶν. Σημειοῦμεν ἐξ αὐτῶν τὸν Eug. Nus, τὸν συγγραφέα τῶν «*Μεγάλων Μυστηρίων*», τῶν «*Πραγμάτων τοῦ ἄλλου κόσμου*», κλπ. τὸν Vacquerie, ὅστις ἀνέγραψε τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδέας του ἐν τῷ συγγράμματί του τὰ «Ψυχία τῆς ἱστορίας»· τὸν Β. Οὐγκώ, τὸν Meurice, τὸν Lachâtre, τὸν Th. Gautier, τὸν Β. Σαρδοῦ, τὸν C. Φωβετώ, τὸν Ch. Λομών, τὸν Εὐγ. Βοννεμέρ, τὸν Λερμινᾶ, κτλ.

Ἐν Γαλλίᾳ, οἱ πνευματιστικοὶ πειραματισμοὶ ἐγένοντο σχεδὸν πάντοτε ἐκτὸς τῶν ἀκαδημιῶν· ἐκ τούτου καὶ ἡ ὀλίγη εἰς αὐτοὺς δοθεῖσα προσοχή. Ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1860, αἱ περιστρεφόμεναι τράπεζαι ἦσαν τοῦ συρμοῦ· οὐδεμία ἑορτή, οὐδεμία σχετικὴ οἰκιακὴ συναναστροφὴ δὲν ἐπερατοῦτο ἄνευ ἐπασχολήσεως καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ διασκεδαστικοῦ εἴδους. Ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνων οἵτινες συμμετεῖχον αὐτῆς τῆς διασκεδάσεως, πόσοι διεῖδον τὰς συνεπείας τοῦ φαινομένου ὑπὸ ἔποψιν ἠθικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν πορισμάτων ἅτινα ἀπέφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα; Ἐβαρύνθησαν προτείνοντες χυδαίας ἐρωτήσεις εἰς τὰ Πνεύματα. Ὁ συρμὸς τῶν περιστρεφομένων τραπεζῶν παρῆλθεν ὡς παρέρχονται ὅλοι οἱ συρμοί, καί, μετά τινα δίκην διάσημον, ὁ πνευματισμὸς περιῆλθεν εἰς ἔκπτωσιν.

Ἀλλ' ἐλλείψει σοφῶν τῆς ἐπισήμου ἐπιστήμης ἐξερευνητῶν τῶν φαινομένων τούτων, ἡ Γαλλία ἐκέκτητο ἄνδρα τινὰ ὀφείλοντα νὰ διαδραματίσῃ σπουδαῖον πρόσωπον, παγκόσμιον, ἐν τῇ ἐλεύσει τοῦ πνευματισμοῦ.

Ὁ Ἀλλὰν Καρδέκ, ἀφοῦ ἐπὶ δέκα ἔτη ἐσπούδασε διὰ τῆς θετικῆς μεθόδου, μετὰ πεφωτισμένης κρίσεως καὶ ἀκαμάτου ὑπομονῆς τοὺς